

[Текст] / Ю. В. Коробко // Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики: матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 95-річчю з дня народж. проф. М. Саптевського (1917-2009) / Нац. акад. прав, наук. України, Міжнар. гуманітар. ун-т, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», ОНУ ім. Мечнікова, ЛНУ ім. І. Франка, Прикарпат. нац. ун-т ім. С. Стефаника. – О. Фенікс. 2012. – С. 374-377.

4. Крикунов О. Резерви удосконалення офіційного проекту КПК України [Текст] / О. Крикунов // Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики. У 2 т / нац. юрид. акад. Одес. [и др.]; упоряд.: Ю. О. Гурджі, А. М. Питула. – О.: Б. в., 2010. – Т.2: Кримінальний процес, криміналістика, оперативно-розшукова діяльність та судова експертиза: Матеріали 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 8 жовт. 2010 р.). – С. 179-181.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України [Текст] / Відомості Верховної Ради України від 08 березня. – 2013. – № 9-10. – С. 474. – Ст. 88.

6. Михайлів С.В. Участь адвоката-представника потерпілого у кримінальному процесі за проектом КПК України [Текст] / С. В. Михайлів // Адвокат. – 2010. – № 7. – С. 34-38.

7. Резцов А. Применение органами предварительного расследования ст. 186 УПК при получении сведений о телефонных переговорах [Текст] / А. Резцов // Законності. – 2013. – №7. – С. 12-15.

8. Уваров В. Аудио-, видеоконтроль как новое следственное действие, предусмотренное новым УПК Украины [Текст] / Уваров В. Г. // Право і суспільство. – 2013. – №1. – С. 144-148.

9. Усеїнова Г.С. Юридична складова системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства (монографія). – Харків: НТМТ, 2011. – 130 с.

УДК 347.963

ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗОВ ПРОКУРОРА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ДЕЯКІ ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

Говоруха М. М.,

кандидат юридичних наук,
прокурор Чернігівської області

Анотація: У статті висвітлено проблемні питання цивільного позову прокурора, поданого на захист інтересів громадянина або держави у кримінальному провадженні України.

Ключові слова: цивільний позов; кримінальне провадження; прокурор; інтереси громадянина або держави; потерпілий.

Аннотация: В статье исследуются проблемные вопросы гражданского иска прокурора, предъявленного в защиту интересов гражданина или государства в уголовном производстве Украины.

Ключевые слова: гражданский иск; уголовное производство; прокурор; интересы гражданина или государства; потерпевший.

Annotation: The article considering the problem questions of a civil action the prosecutor in criminal proceedings of Ukraine to protect the interests of the citizen or the state.

Key words: civil action; criminal proceedings; prosecutor; interests of the citizen or the state; victim.

Проблема цивільного позову прокурора у кримінальному судочинстві постійно притягувала до себе увагу і має великий інтерес у вчених-процесуалістів у наш час. Особливої актуальності це питання набуло із запровадженням нового Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК), яким концептуально змінено право прокурора на пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні, що вимагає свого самостійного теоретичного осмислення і прийняття фундаментальних практичних заходів.

Насамперед, згідно пункту 12 частини 2 статті 36 КПК прокурор, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування (у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням), уповноважений пред'являти цивільний позов в інтересах держави та громадян, які через фізичний стан чи матеріальне становище, недоздатність повноліття, похилий вік, невіддатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права, у порядку, передбаченому цим Кодексом та законом. Ці законодавчі новели продубльовані у статті 33 Закону України «Про

прокуратуру» (у редакції Закону України від 13.04.2012 р. №4652-VI) відповідно до якої з метою захисту інтересів держави, а також громадян, які за станом здоров'я та з інших поважних причин не можуть захистити свої права, прокурор пред'являє цивільний позов у кримінальному провадженні. До цих законодавчих новацій можна додати й положення частини 3 статті 36-1 Закону України «Про прокуратуру» (у редакції Закону України від 18.09.2012 р. №5288-VI), згідно якої представництво інтересів громадянина або держави в суді здійснюється прокурором також на підставі заподіяння громадянину або державі шкоди внаслідок вчинення кримінального правопорушення чи іншого суспільно небезпечного діяння, передбаченого законом про кримінальну відповідальність.

Отже, на теоретичному і практичному рівнях з'явилося нове родове поняття (нова правова регламентація) «цивільний позов прокурора у кримінальному провадженні», що дозволяє сформулювати самостійну наукову конструкцію «право прокурора на цивільний позов у кримінальному провадженні». Ця конструкція, на наш погляд, має містити такі складові елементи: 1) передумови права прокурора на цивільний позов у кримінальному провадженні; 2) порядок (механізм)

реалізації прокурором права на цивільний позов у кримінальному провадженні; 3) гарантії реалізації права прокурора на цивільний позов у кримінальному провадженні. Говорячи про останній елемент (про перший і другий мова піде нижче) слід зазначити, що у відповідності до частини 1 статті 36 КПК прокурор, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог цього Кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові та інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення прокурора, у т.ч. під час пред'явлення цивільного позову.

У сучасних умовах необхідність спеціального виокремлення «процесуального керівництва як форми прокурорського нагляду» зумовлена тим, що у новому КПК, як слушно зауважує О. Толочко, впроваджується практика «незмінності прокурора», відповідно до якого процес формування обвинувачення під час досудового розслідування і підтримання його в суді у т.ч. і поданого цивільного позову забезпечуватиметься лише одним прокурором. Внаслідок цього суттєво підвищиться персональна відповідальність кожного представника прокуратури в цілому за якість остаточного результату [1].

І хоча цивільний позов може бути пред'явлений як у кримінальному провадженні, так і в порядку цивільного судочинства, все ж таки ініційований прокурором одночасний розгляд судом відповідного кримінального провадження й цивільного позову (з'єднаний процес) має деякі переваги: повніше і об'єктивніше досліджуються обставини діянь, що містять ознаки кримінального правопорушення, оскільки розмір заподіяної шкоди нерідко впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення та міру покарання, а тому цивільному позивачу (прокурору на його користь) легше доказувати наявність підстав цивільного позову і розмір позовних вимог. Адже за статтею 91 КПК подія кримінального правопорушення і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, входять до предмету доказування у кримінальному провадженні. Крім того, прокурор у відповідності до положень статті 5 Закону України «Про судовий збір», звільняється від сплати судового збору. До того ж, заощаджується час і кошти завдяки усуненню дублювання в роботі судів загальної юрисдикції, яке було б неминучим при окремому розгляді цивільного позову і кримінального провадження.

Зрозуміло, що цивільний позов у кримінальному провадженні пред'являється прокурором на захист потерпілого, яким може бути фізична особа, котрій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди (ч. 1 ст. 55 КПК). Адже у відповідності до положень пункту 10 частини 1 статті 56 КПК протягом кримінального провадження потерпілий має право на відшкодування завданої кримінальним правопорушенням шкоди в порядку, передбаченому законом; шкода, завдана кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням, може бути стягнута

судовим рішенням за результатами розгляду цивільного позову в кримінальному провадженні (ч. 2 ст. 127 КПК).

Говорячи про це, звернімо увагу й на положення частини 1 статті 128 КПК, відповідно до якої особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального провадження до початку судового розгляду пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого або до фізичної чи юридичної особи, яка за законом несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діяннями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння.

Таким чином, підставою для пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні є сукупність доказів, що містять відомості про наявність шкоди, яку можливо компенсувати у грошовому еквіваленті, та про факт її заподіяння шляхом вчинення саме даного розслідуваного кримінального правопорушення [3]. Тобто маються на увазі випадки, коли склад кримінального правопорушення містить у собі й ознаки цивільного правопорушення, оскільки переважна кількість зазначених у Особливій частині Кримінального кодексу України злочинів передбачає заподіяння потерпілому шкоди (моральної, фізичної або майнової), що є підставою виникнення поряд із кримінальною також цивільно-правовою відповідальністю.

У свою чергу підозрюваний, обвинувачений, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі внаслідок кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 127 КПК).

Як бачимо, право на пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні належить особі, прокурору на її користь, що зазнала шкоди від кримінального правопорушення. Тобто закон передбачає захист інтересів лише тих осіб, яким завдано шкоду безпосередньо кримінальним правопорушенням. Ними, наприклад, можуть бути як власник майна, так і його законний володілець; перевізник цінностей, які в процесі перевезення було викрадено або пошкоджено; потерпілі, що через вчинення кримінального правопорушення втратили працездатність, заробіток або були вимушені витратити кошти на лікування; особи, які мають право на відшкодування збитків у зв'язку зі втратою годувальника; органів місцевого самоврядування (при позовах про стягнення сум, що були витрачені на стаціонарне лікування потерпілого) тощо [4].

Особа, яка не пред'явила цивільного позову в кримінальному провадженні, а також особа, цивільний позов якої залишено без розгляду, має право пред'явити його в порядку цивільного судочинства (ч. 7 ст. 128 КПК). Але слід зауважити, що, оскільки цивільний позов може бути предметом розгляду або в порядку цивільного судочинства, або в кримінальному провадженні, то відмова в позові у кримінальному провадженні (у разі відсутності події кримінального правопорушення) позбавляє позивача

(прокурора) права звертатися з цим самим позовом у порядку цивільного судочинства, так само, як і навпаки – відмова у позові в порядку цивільного, господарського або адміністративного судочинства позбавляє цивільного позивача права пред'являти той же позов у кримінальному провадженні (ч. 6 ст. 128 КПК).

Отже, цивільний позов у кримінальному провадженні, як слушно зазначено у літературі, є субінститутом правового статусу потерпілого, а сам субінститут цивільного позову в кримінальному провадженні містить норми, що регулюють питання шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, які є також самостійним субінститутом. Можна також стверджувати, що кримінально-процесуальні норми, які регулюють цивільний позов у кримінальному провадженні в сукупності, при врахуванні предмета та методу правового регулювання, є міжгалузевим (змішаним) інститутом цивільного позову в кримінальному провадженні, і належить до кримінально-процесуальної галузі права. Втім, вищезазначений інститут, безумовно, засновано не лише на нормах кримінального провадження, але й вміщує перелік норми таких галузей як цивільне право, кримінальне право, цивільний процес тощо [5].

Важливою є вказівка законодавця про те, що цивільний позов у кримінальному провадженні в інтересах держави пред'являється саме прокурором. Цивільний позов може бути поданий прокурором у випадках, встановлених законом, також в інтересах громадян, які через фізичний чи матеріальний стан, неповноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права (ч. 3 ст. 128 КПК). Таке твердження кореспондує із відповідними положеннями частини 2 статті 36¹ Закону України «Про прокуратуру» (у редакції Закону України від 18.03.2012 р. №5288-VI), яка визначає підстави представництва прокурором інтересів громадянина у суді, а саме: неспроможність громадянина через фізичний стан, недієздатність повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність, самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження. Але критерії цієї неспроможності закон не визначає, тому вважаємо, що поняття «фізичний та матеріальний стан», «інші поважні причини» є оціночними, їх прокурор має визначати самостійно у кожному конкретному випадку залежно від конкретних обставин [6].

Інтереси держави наведені у цивільному позові прокурора, можуть полягати у захисті загальнодержавних політичних, економічних, соціальних та інших програм, спрямованих на захист суверенітету, територіальної цілісності, державного кордону України, гарантування її державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, охорону землі як національного багатства, захист прав усіх суб'єктів господарювання (п. 3 мотивувальної частини Рішення КС від 8.04.1999 р.).

Наприклад, у разі заподіяння кримінальним правопорушенням шкоди державі несплатою податків, зборів, інших обов'язкових платежів, а також страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування цивільним позивачем

від імені держави можуть виступати суб'єкти владних повноважень, на виконання яких подається позовна заява, тобто орган виконавчої влади (первина особа публічного права), орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, який здійснює владні управлінські функції на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень [7].

Право прокурора на пред'явлення цивільного позову виникає з початку досудового розслідування, тобто з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та триває до завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування, тобто до моменту складання обвинувального акту та направлення його з матеріалами досудового розслідування до суду.

Таким чином передумовами права прокурора на пред'явлення цивільного позову в кримінальному провадженні виступають: а) внесення відомостей про кримінальне правопорушення (яким завдано майнової та/або моральної шкоди відповідній особі) до Єдиного реєстру досудових розслідувань; б) наявність неспроможності певного громадянина самостійно захистити свої права (пред'явити цивільний позов); в) наявність потреби захисту інтересів держави, що порушуються чи можуть бути порушені внаслідок протиправних діянь фізичних або юридичних осіб; г) відсутність судового рішення, яке набрало законної сили, або ухвали суду про прийняття відмови відповідача від позову, або рішення про затвердження мирової угоди, винесеного за спором між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав.

Поряд з переліченими передумовами для розгляду цивільного позову прокурора у кримінальному провадженні необхідна наявність ще й інших обставин процесуального характеру, зокрема: особиста явка цивільного позивача (громадянина або його представника, представника юридичної особи) у судові засідання, якщо від нього не надійшло клопотання про розгляд позову за його відсутності або якщо обвинувачений як цивільний відповідач повністю визнав пред'явлений позов; відсутність відмови позивача від позову, яка не суперечить закону, правам та інтересам інших осіб (ст. 326 КПК). Відсутність передумов (хоча б однієї з них), які необхідні для пред'явлення цивільного позову, а у стадії судового розгляду, крім них, ще й відсутність обставин, необхідних для розгляду цивільного позову спільно з матеріалами кримінального провадження, слід визнати складовою частиною передумов, які виключають можливість пред'явлення цивільного позову прокурором. Тож, виходячи з норм чинного законодавства до обставин, які виключають можливість цивільного позову прокурора у кримінальному провадженні слід віднести: 1) відсутність матеріально-правової підстави кримінального позову; 2) відсутність передумов для пред'явлення цивільного позову, а в стадії судового розгляду, необхідних для розгляду цивільного позову разом з матеріалами досудового розслідування; 3) закриття кримінального провадження на будь-якій його стадії, незалежно від підстав такого.

Підсумовуючи певною мірою викладене право прокурора на цивільний позов у кримінальному провадженні – це його суб'єктивне право (а, можливо, й обов'язок), яке є однією з форм реалізації права на звернення до суду за судовим захистом. При цьому реалізація цього права залежить від дотримання прокурором встановлених у законі умов, які стосуються не тільки форми та змісту позовної заяви, а й інших правових факторів. Ці умови встановлюють порядок подання цивільного позову і обов'язок суду прийняти позовну заяву, якщо вона відповідає встановленим у законодавстві вимогам. З моменту винесення судом ухвали про призначення розгляду матеріалів кримінального провадження й починається розгляд заявлених прокурором позовних вимог, а до цього (у підготовчому судовому засіданні) відбувається перевірка заяви на відповідність її вимогам законодавства. Адже згідно частини 4 статті 128 КПК форма та зміст позовної заяви у кримінальному провадженні повинні відповідати вимогам, встановленим до позовів, які пред'являються у порядку цивільного судочинства.

При такому підході порядок (механізм) реалізації прокурором права на пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні залежить від певних орієнтирів, закріплених у статтях 119, 121, 122 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК).

Найпершою вимогою, що висувається до позовної заяви, є її форма. Позовна заява подається до суду у письмовій формі (ч. 1 ст. 119 ЦПК). Враховуючи процедуру, що цивільний позов пред'являється шляхом подання позовної заяви (ч. 1 ст. 118 ЦПК), вона (позовна заява) окремо додається до обвинувального акту поряд з реєстром матеріалів досудового розслідування (п. 2 ч. 4 ст. 291 КПК). Раніше, як відомо, цивільний позов прокурора був складовою матеріалів кримінальної справи. До обвинувального акту має бути надана також розписка підозрюваного про отримання копії цивільного позову (якщо він був пред'явлений під час досудового розслідування) та розписка або інший документ, що підтверджує отримання цивільним відповідачем копії цивільного позову, якщо він був пред'явлений під час досудового розслідування не до підозрюваного (пп. 3,4 ч. 4 ст. 291 КПК).

Щодо змісту позовної заяви прокурора, то виходячи із вимог статті 119 ЦПК, вона повинна містити:

- 1) найменування суду, до якого подається заява;
- 2) ім'я (найменування) прокурора (право на пред'явлення цивільного позову відтепер належить прокурору, який здійснює повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні, визначеному керівником відповідного органу прокуратури після початку досудового розслідування);
- 3) ім'я (найменування) позивача (цивільним позивачем у кримінальному провадженні є фізична особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової шкоди, та яка в порядку, встановленому

цим Кодексом, пред'явила цивільний позов (ч. 1 ст. 61 КПК)), їх місце проживання або місцезнаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку;

4) ім'я (найменування) відповідача (цивільним відповідачем у кримінальному провадженні може бути фізична або юридична особа, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану злочинними діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння та до якої пред'явлено цивільний позов у порядку, встановленому цим Кодексом (ч. 1 ст. 62 КПК)), їх місце проживання або місцезнаходження, поштовий індекс, номер засобів зв'язку;

5) зміст позовних вимог;

6) ціна позову (вимог майнового характеру);

7) виклад обставин, якими прокурор обґрунтовує свої вимоги;

8) зазначення доказів, що підтверджують кожен обставину; наявність підстав для звільнення від доказування;

9) перелік документів, що додаються до заяви.

Подаючи позовну заяву до суду, прокурор повинен у ній зазначити підстави свого звернення, тобто у чому полягає неспроможність пред'явлення цивільного позову самим громадянином чи юридичною особою (за станом здоров'я, відсутність коштів тощо). Отже, твердження прокурора у позовній заяві про неможливість громадянина самостійно пред'явити цивільний позов може бути визнано судом обґрунтованим і достатнім для її судового розгляду при умові, якщо воно підтверджено відповідними документами, доданими до заяви (наприклад, копією посвідчення інваліда; медичним висновком про стан здоров'я заінтересованої особи, яке виключає її можливість звернення до суду; копією пенсійного посвідчення; копією свідоцтва про народження дитини та ін.).

Згідно з нормами матеріального права прокурор повинен визначити правові підстави позову (обставини, які мають місце у диспозиції норми матеріального права і мають бути доведені суду) та на підтвердження цих підстав позову він повинен навести фактичні обставини кримінального правопорушення. Хоча і цього не вимагає закон, але все ж таки доцільно зазначити норму матеріального права, яка регулює спірні відносини, що є предметом судового розгляду, оскільки ця обставина має суттєвий вплив на змагальний характер кримінального провадження.

Виходячи з частини 1 статті 22 КПК, частини 3 статті 10 ЦПК, де закріплено принцип змагальності, за яким кожна сторона повинна довести суду ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог та заперечень, прокурор у заяві повинен на підтвердження підстав цивільного позову надати докази, які підтверджуватимуть кожен обставину, яка входить до предмета доказування. Відбір таких доказів повинен здійснюватися з урахуванням положень статей 85, 86 КПК, 58, 59 ЦПК щодо належності та допустимості доказів.

Аналізуючи частину 3 статті 119 ЦПК, де йдеться про підписання заяви позивачем чи його представником із зазначенням дати її подання,

доцільно зупинитися на досить важливій складовій заяви, яка має місце у кожній позовній заяві – це її резолютивна частина, або як її називають на практиці – «прохальний пункт заяви». Після викладення мотивувальної частини заяви – обставин справи, якими прокурор обґрунтовує свої вимоги, та зазначення доказів, що підтверджують кожну обставину, у заяві слід зазначити: «Керуючись статтями ... (вказується перелік норм матеріального та процесуального права), ПРОШУ: ». Саме у цій частині позовної заяви, на нашу думку, прокурор повинен точно викласти ту матеріально-правову вимогу до цивільного відповідача, яка й складає зміст позову. Ця позовна вимога визначається характером спірних матеріальних правовідносин, з яких випливає вимога цивільного позивача. Цей прохальний пункт заяви, по суті, є позовною вимогою [8, с. 446-448]. Від того, наскільки він чітко та юридично грамотно буде сформульований, залежить позиція самого прокурора при підтриманні державного обвинувачення, яку він може змінити протягом усього судового розгляду до ухвалення вироку (ст. 369 КПК).

У відповідності до положень частини 5 статті 128 КПК цивільний позов у кримінальному провадженні розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом. Якщо процесуальні відносини, що виникли у зв'язку з цивільним позовом, цим Кодексом не врегульовані, до них застосовуються норми Цивільного процесуального кодексу за умови, що вони не суперечать засадам кримінального судочинства.

За загальним правилом, у судовому засіданні оголошується короткий виклад позовної заяви (ч. 3 ст. 347 КПК); визначається обсяг доказів та порядок їх дослідження (ст. 349 КПК); з'ясовуються обставини та перевірка їх доказами (ст. 363); відбувається виступ (у судових дебатах) учасників судового провадження (ст. 364 КПК); ухвалюючи вирок, суд, зокрема, вирішує питання чи підлягає задоволенню цивільний позов і, якщо так, на чию користь, в якому розмірі та в якому порядку (п. 7 ч. 1 ст. 368 КПК); у резолютивній частині вироку, зокрема, зазначається рішення про цивільний позов (п. 2 ч. 4 ст. 374 КПК).

Під час судового розгляду прокурор наділений правами цивільного позивача. Зокрема, згідно частини 3 статті 61 КПК цивільний позивач має права та обов'язки, передбачені цим Кодексом для потерпілого, в частині, що стосуються цивільного позову, а також має право підтримувати цивільний позов або відмовитися від нього до видалення суду в нарадчу кімнату для ухвалення судового рішення. Цивільний позивач повідомляється про прийнятті процесуальні рішення в кримінальному провадженні, що стосуються цивільного позову, та отримує їх копії

у випадках та в порядку, встановлених цим Кодексом для інформування та надіслання копій процесуальних рішень потерпілому.

Ухвалюючи обвинувальний вирок, постановляючи ухвалу про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, суд залежно від доведеності підстав і розміру позову задовольняє цивільний позов прокурора повністю або частково чи відмовляє в ньому. У разі встановлення відсутності події кримінального правопорушення суд відмовляє в позові. У разі виправдання обвинуваченого за відсутності в його діях складу кримінального правопорушення або його непричетності до вчинення кримінального правопорушення, а також у випадках, передбачених частиною першою статті 326 цього Кодексу, суд залишає позов без розгляду (ст. 129 КПК).

ЛІТЕРАТУРА

1. Толочко О. Правова природа процесуального керівництва прокурором досудовим розслідуванням / О. Толочко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – №2. – С. 62-63.
2. Клименко Я.О. Цивільний позов як одна із форм забезпечення слідчим відшкодування шкоди, завданої злочином: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза». – К., 2003. – С. 1.
3. Васьук Б.Л. Предмет доказування в цивільному позові у кримінальному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза». – К., 2007. – С. 13.
3. Сергієнко В. Відшкодування витрат на стаціонарне лікування особи, яка постраждала від злочинного діяння, в разі відмови у порушенні кримінальної справи // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. 0 №10. – С. 108-109; Д. Плячков Компенсація державою шкоди, заподіяної злочином // Вісник прокуратури. – 2007. – №6. – С. 59-63; О. Сліпченко Особливості розгляду цивільних позовів про відшкодування моральної (немайнової) шкоди в кримінальних справах // Вісник прокуратури. – 2007. – №12. – С. 91-95.
4. Циганюк Ю.В. Цивільний позов у кримінальному процесі України та країн континентальної правової системи: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза». – К., 2008. – С. 4,8.
5. Дунас Т. Місце і роль прокурора у сучасному цивільному процесі /Т. Дунас, М. Руденко // Вісник прокуратури. – 2010. – №2. – С. 81-87.
6. Назарук О. Прокурорський нагляд за дотриманням вимог закону щодо відшкодування шкоди, заподіяної злочином / О. Назарук // Вісник прокуратури. – 2010. – №3. – С. 19-26.
7. Цивільний процес України: академічний курс: [підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] : [За ред. С.Я. Фурси]. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2009. – 848 с.